

TRONDHEIM
KOMMUNE

LYD

Prosjekt av avdeling
Grønn
Iladalen barnehage
2021/2022

INNHold:

Bakgrunn for valg av tema

Hvordan skal vi kombinere disse temaene?

Turer i nærmiljøet

På tur til Skansen

På jakt etter trollet

Lyder i barnehagen

Lyd i snøen

Skape lyd sammen

Male med musikk

Lyd i søppel

Vi har konsert

På lyd jakt

Dokumentasjon

Oppsummering/evaluering

DELTAGERE I PROSJEKTET

Barn: Diya, Erle, Syver, Ingrid, Lamar, Luna, Eilo, Linnea, Dan, Lovise, Sabrina, Ilkan, Mino og Gabriel.

Voksne: Amalia, Emilie, Berit, Rune og Gunn Berit.

BAKGRUNN FOR VALG AV TEMA FOR PROSJEKTET

Høsten 2021 la vi merke til et stort engasjement for LYD blant barna. Vi så barn som slapp steiner ned i kummene på uteområdet og viste glede da de hørte plasket som kom, barn som ropte inn i plastrør med skrekkblandet fryd, barn som viftet ivrig med armene da vi spilte musikk, og mye annet.

De la også godt merke til lyder som ikke kom fra dem selv - helikopteret som fløy over barnehagen, traktorgressklipperen vi gikk forbi på tur og Hurtigruteskipet som tutet.

Med bakgrunn i dette, har vi valgt LYD som tema for prosjektet på Grønn, sammen med BÆREKRAFT, som er prosjekttema på hele enheten.

HVORDAN SKAL VI KOMBINERE DISSE TEMAENE?

Bærekraft er et ganske abstrakt begrep, og å jobbe med bærekraft i barnehagen kan fort stoppe ved bruk av gjenbruksmaterialer og sortering av plast og papir.

Vi har sett på FNs bærekraftsmål, som er *“verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030”* ([FNs bærekraftsmål](#)) Disse målene er veldig store og omfattende, så vi har tilpasset dem til barnehagen.

HVORDAN SKAL VI KOMBINERE DISSE TEMAENE?

forts.

Mål 3 - Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle: ***Bli vant til å bruke kroppen sin i skogen.**

Mål 15 - Livet på land: ***Bli kjent med skogen i nærheten av barnehagen. Utforske lyder i skogen.**

Mål 17 - Samarbeid for å nå målene: ***Skape godt samhold i gruppa ved bruk av sang og musikk.**

I Rammeplan for barnehager står det under punktet om bærekraft:

“Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.”

Videre står det: *“Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.”*

Vi så fort at det å bruke skogen kom til å bli vanskelig, med mye snø og is mellom barnehagen og skogen, så vi endret fokus for de eldste.

Vi valgte å ta utgangspunkt i bærekraftmål nr 17 (samarbeid for å nå målene), og tok i bruk nærmiljøet, for å gjennom felles lyd-opplevelser på tur bygge opp under fellesskapsfølelsen hos barna.

I Rammeplan for barnehagen står det under fagområdet “Nærmiljø og samfunn”:

Personalet skal introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt.

I tillegg står det under “Barnehagens formål og innhold”:

“Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.”

TURER I NÆRMILJØET

De eldste barna har vært mye på turer i nærmiljøet på lyd jakt. Noen turer har vært for å jakte på en bestemt lyd, og andre turer har hatt som mål å bli oppmerksomme på og identifisere de lydene vi hører.

“Hysj! Ka e den lyden?”
“Det e onga!”
“Onga som leike sæ!”
Samtale mellom to 2-åringar
da vi passerer skolen.

TUR TIL SKANSEN

Vannet som renner ned i kummen lager masse lyd!

Vi hører ofte at Hurtigruta tuter, og nå fikk vi sett den også!

Toget kommer!

TUR TIL SKANSEN - ETTERARBEID

Da vi kom tilbake fra turen, brukte vi PC og storskjerm, og mens barna gjenkalte hva de hadde sett som lagde lyder på turen, fant vi bilder på internett, og lagde et dokument som vi skrev ut, laminerte og hengte opp på veggen som et felles møtepunkt for de som hadde vært med.

PÅ JAKT ETTER TROLLET

Vi har holdt på mye med eventyret om Bukkene Bruse, og vet at trollet bor under brua. Vi trippet og trappet, men hørte ikke noe troll. Derimot hørte vi noen andre lyder, og det var endene som kom for å se hvem vi var.

LYDER I BARNEHAGEN

Mens vi har holdt på med prosjektet, har vi sett at ungene har blitt mer oppmerksomme på “hverdagslyder”. De hører at knekkebrødet knaser når de tygger, og at det blir lyd når vi blar til neste side i ei bok.

“Druene lager nesten ingen lyd når jeg spiser dem!”

“Hør! Vi spiller musikk!”

Lyd har også vært en viktig del av andre prosjekter vi har holdt på med i løpet av året. Under Brannvernuka i fjor høst brukte vi blant annet nettbrett for å se på bilder og høre lyden av brannbiler.

LYD I SNØEN

“Hør! Snøen lager lyd når jeg tramper på den!”
Dette utsagnet fra ett av barna førte til en undringssamtale, der barnet til slutt spurte *“Hva slags lyd blir det hvis vi tramper på snøen inne?”*
Plutselig hadde vi et prosjekt i prosjektet.

Vi samler snø i bøtter for å ta med inn.

Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.
(Rammeplanen, pkt. 4.)

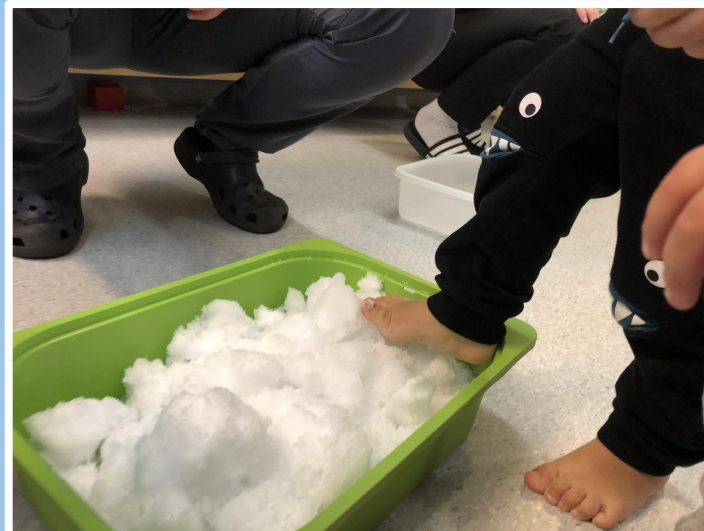
For å kunne følge med på hva som skjedde med snøen da vi tok den med inn, tømte vi den i en klar beholder. Vi så at det sakte ble mer vann i bunnen av vasen, og at snømengden krympet.

Vi bruker nettbrett til å lage en timelapse av hva som skjer med snøen etter vi har gått hjem fra barnehagen.

Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser (...).
(Rammeplan, pkt. 8)

Vi henter inn nysnø så vi kan høre om det er forskjellig lyd i "ute-snø" og "inne-snø".

"Det er kaldt!"

Snøen smelter når vi tar vann på den.

Spørsmålet vi stilte oss, var:
“Hva slags lyd blir det hvis vi tramper på snøen inne?”

Og svaret ble:

***“Det sier
PLASK!”***

SKAPE LYD SAMMEN, MED INSTRUMENTER

Lager egget lyd
når jeg tar det til
øret?

«Personalet skal motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer»
Rammeplanen

MALE MED MUSIKK

Musikken i bakgrunnen gir mye inspirasjon. Dovregubbens hall er favorittsangen

“Se på hånden min!”

LYD I GJENBRUKSMATERIALE

Vi valgte å utforske gjenbruksmateriale, da vi så dette var noe barna likte å rive opp, trække på og undersøke.

Vi lager mange spennende lyder.

Plast er gøy og lager mest lyd!

Etter å ha undersøkt hva slags lyd gjenbruksmaterialet laget, brukte vi digital lupe for å undersøke det enda nærmere.

Digitale verktøy er en stor del av barns hverdag og derfor er det viktig at vi også bruker digitale verktøy i barnehagen på en god måte.

VI HAR KONSERT

Interessen for klassisk musikk er stor blant 1-åringene. Vi lagde vårt eget orkester og spilte på instrumenter med klassisk musikk i bakgrunn.

PÅ LYDJAKT

Vi har hatt mange trilleturer i nærmiljøet på jakt etter lyder

Søppelbilen piper og dundrer!

En pusekatt

DOKUMENTASJON

Vi har dokumentert underveis og hengt det opp på avdelingen. Dette for å starte samtaler og refleksjon rundt det vi har gjort.

“Formålet med dokumentasjonen er at barna skal kunne gjenkjenne og gjenoppleve situasjoner og aktiviteter de har deltatt i, fått erfaring med og lært om sammen med andre barn og voksne”
(Kjær,2019, s.57)

OPPSUMMERING/EVALUERING

FNs bærekraftsmål 17 - Samarbeid for å nå målene

Målet for de yngste var å *skape godt samhold i gruppa ved bruk av sang og musikk.*

Det vi ser nå når prosjektperioden er over, er at de leker mer **sammen** enn før. De inviterer hverandre med inn i leken, ofte gjennom å tilby en leke eller litt lekemat.

Vi ser også flere “toddler-konserter”. Det vil si at en av ungene starter, og de andre følger på. Det kan være lyder eller bevegelser, men fellesnevneren er store smil på ansiktene til barna.

De som var litt tilbakeholdne i starten har nå tødd opp, og deltar på sine premisser i lek og aktivitet som foregår. Vi opplever også at de yngste hjelper hverandre mye i hverdagen, og passer litt på hverandre.

De eldste har utviklet leken sin. Fra å "kjøre buss" med stolene, har de begynt å leke Hurtigrute.

Hos de eldste ønsket vi å bygge opp under fellesskapsfølelsen gjennom å gi dem felles opplevelser på tur.

Noe av resultatet har vært at barna leker mer sammen, med utgangspunkt i noe de har opplevd på tur. Vi ser også at de søker hverandres oppmerksomhet, og inviterer hverandre med til å dele et felles fokus. Det kan være en lyd de hører, eller noe de ser underveis på turen, og vil dele informasjon om. De har også blitt mer oppmerksomme på hverandre i hverdagen, og kan for eksempel hente instrumentene i skapet fordi de har lyst til å lage lyd/musikk sammen.

For både de yngste og de eldste ser vi at de dokumentasjonene vi har lagd og hengt opp, har blitt små møteplasser der de samhandler og gjenkaller felles opplevelser.

Hva har vi voksne lært?

- Vi har lært at når det er noe vi vil vise fram for barna, er det veldig effektivt å gjøre istand rommet først, og så invitere barna inn i dette “nye”.
- Vi har erfart hvor viktig det er å være forberedt! Ikke bare til samlinger og andre planlagte aktiviteter, men også for å legge best mulig til rette for at vi skal oppleve både godt samspill mellom ungene og forskjellige lyder på turene våre.
- Vi har blitt enda mer oppmerksomme på lyder i små hverdagssituasjoner.
- Vi har erfart hvor viktig voksenrollen er - når vi er aktive, undrende og interesserte, blir ungene det også.

Hva har barna lært?

- Barna har blitt mer oppmerksomme på lyder rundt seg. De kan plukke ut enkeltlyder blant mange andre lyder, og påkaller ofte vår oppmerksomhet når de hører noe spesielt.
- De har også skjønnet hvilken lydstyrke man bruker i hvilken kontekst. Når dokkene har sovnet i leken, er det mye listing og hysjing, og når vi er ute, er det rom for høye stemmer og roping.

Hvordan har prosessen vært?

I begynnelsen var det litt vanskelig å vite hvordan vi skulle gripe prosjektet an. Hver for seg er det ikke vanskelig å jobbe med lyd eller bærekraft, men å jobbe med lyd i et bærekraftperspektiv, var utfordrende. Da vi kom på at vi kunne ta utgangspunkt i FNs bærekraftsmål, løsnet det heldigvis litt.

En utfordring vi har støtt på underveis, er hvordan vi kan dokumentere lyd i bilder. Vi har endt opp med bilder som viser hvordan barna har *lagd lyd* eller *reagert på lyd*, og med bilder av ting vi har sett som *lager lyd*. Når vi har sett på bildene sammen med barna, har vi gjenkalt hva slags lyder bildene inneholder, og i rapporten prøver vi å skrive en forklarende tekst til noen av bildene.

I mange situasjoner har vi ikke prioritert å ta bilder, fordi vi har sett at ved å hente/ta fram telefonen ville det gode øyeblikket ha blitt ødelagt. Det er fint å dokumentere det vi gjør, men ikke hvis det går ut over det vi holder på med.

Det har vært veldig spennende å se hvordan barna har tilnærmet seg temaet. Noen har vært veldig ivrige på å gå på lyd jakt og finne nye lyder, andre har vært opptatte av lyder de kan lage med kroppen. Det har vært eksperimentering med leker for å finne ut hva slags lyd de lager, og da de oppdaget at de kunne bruke grytene og kjøkkenredskapene i kjøkkenkroken til å lage lyd, hadde vi skramleorkester i lang tid.

Vi ansatte har syntes det har vært fint å skape et felles fokus sammen med barna, og det har vært veldig spennende å se hvordan interessen for lyd og lyder har blitt enda større enn den var.

En av de ansatte sa det så fint da hun så utkastet til rapporten: “*Den beskriver hverdagen vår.*” Et prosjekt som dette er ikke noe man holder på med kun til faste tider i løpet av uka. Det blir en del av hverdagen, og fortsetter å være med oss i hverdagen, selv om prosjektperioden offisielt er over.

Ilabekken barnehager
Iladalen barnehage
Mellomila 51
7018 Trondheim

